

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
Telefoon (070) 333 44 44
Telefax (070) 333 40 33

Uw brief

Ons kenmerk
SV/AVF/01/45910

Onderwerp
Toezending evaluatierapport
Persoonsgebonden Reïntegratiebudgetten

Datum
13 juli 2001

- ./ Hierbij bied ik u het evaluatierapport aan betreffende de experimentregeling Persoonsgebonden Reïntegratiebudgetten (PRB). In opdracht van het Ministerie van SZW heeft het onderzoeksbureau AS/tri de huidige PRB-regeling geëvalueerd. Het eindrapport omvat ook de resultaten van eerder uitgebrachte deelrapporten, zodat het rapport zelfstandig leesbaar is.

De ervaringen opgedaan met het experiment zijn mede gebruikt bij de vormgeving van de landelijk in te voeren PRB-regeling. De landelijke regeling wordt in een AMvB in het kader van de Invoeringswet SUWI vormgegeven. De AMvB heeft voor het UWV en de gemeenten ingrijpende uitvoeringstechnische gevolgen. Het kabinet is daarom van mening dat het over de hele linie invoeren van een persoonsgebonden reïntegratiebudget per 1 januari 2002 niet reëel is. De precieze invoeringsdatum wil het kabinet echter laten afhangen van de uitvoeringstoets. Invoering voor arbeidgehandicapte werknemers is wel voorzien per 1 januari 2002.

In afwachting van de inwerkingtreding van de landelijke PRB regeling wordt het huidige experiment voortgezet tot de inwerkingtreding van de Invoeringswet Suwi. Het experiment is tegelijkertijd uitgebreid. Op haar verzoek heeft de regio Midden Nederland de mogelijkheid gekregen om te experimenteren met het toekennen van een oriëntatiebudget, dat voorafgaand aan de aanvraag kan worden aangewend. Ook is het de regio toegestaan om 100 cliënten extra te bemiddelen, aangezien het bij start van het experiment voorziene maximale aantal van 150 cliënten in de extra periode naar verwachting onvoldoende ruimte zou bieden.

Onderstaand wordt eerst ingegaan op een aantal conclusies uit de evaluatie om vervolgens een aantal verschillen te beschrijven tussen de experimentregeling en de landelijk in te voeren PRB-regeling.

De huidige experimentregeling

De experimentregeling omvat twee soorten persoonsgebonden reïntegratiebudgetten. Het standaardbudget (SB) kent een maximum van f 10.000,- en heeft een maximale looptijd van een jaar. Het Budget op Maat (BoM) is bedoeld voor trajecten die meer kosten en/of meer tijd vergen. Het BoM bedraagt maximaal f 50.000,-. Een maximale looptijd is niet genoemd. De aanvraag van een BoM dient vergezeld te gaan van een trajectplan dat door de Uvi marginaal getoetst dient te worden.

De experimentregeling PRB is bewust regelluw opgesteld. De experimentregio's kregen zo veel vrijheden en weinig sturing om in de uitvoering zo veel mogelijk ruimte te hebben om de regeling naar eigen inzicht en behoefte te kunnen uitvoeren. Met deze opzet van het experiment is beoogd om zoveel mogelijk ervaring op te doen over wat wel en wat niet werkt en tevens inzicht te verkrijgen in waar cliënten behoefte aan blijken te hebben.

Aan het bieden van veel ruimte kleven echter ook nadelen. Uitvoeringsorganisaties blijken toch behoefte te hebben aan heldere richtlijnen en een duidelijke wettelijke afbakening over wat wel en niet mag. Sturing blijkt ook noodzakelijk om de aandacht voor regelingen die buiten het reguliere werkproces vallen niet te laten verslappen.

In de evaluatie komen een aantal zaken in de uitvoering naar voren die voor verbetering vatbaar zijn. Dit betreft elementen als: de snelheid van toekenning, de onderlinge samenwerking tussen instanties, de toetsing van het trajectplan, en het uit het oog raken van de cliënt na toekenning van een PRB. Tegelijkertijd moet worden geconstateerd dat het experiment PRB plaatsvond in een tijdvak van ingrijpende veranderingen, zowel op het terrein van de uitvoering van de sociale verzekeringen als van de organisatie van de arbeidsreïntegratie.

Resultaten Experiment

Van het experiment is maar in zeer geringe mate gebruik gemaakt; er zijn tot nu toe slechts ongeveer 200 aanvragen ingediend. Er zijn nog weinig concrete kwantitatieve resultaten en effecten van de regeling te melden. Dit is voornamelijk het gevolg van het feit dat de meeste cliënten zich nog in het traject bevinden. Het aantal cliënten dat reeds vanaf de beginfase deelneemt is relatief beperkt. De instroom is namelijk pas laat op gang gekomen. De helft van de PRB-clieënten is in de loop van 2000 met het toegekende PRB van start gegaan, terwijl nog eens zo'n 20% dit jaar een PRB is toegekend. Dit, gecombineerd met het gegeven dat veel toekenningen Budgetten op Maat betreffen, waarbij de trajectduur langer dan een jaar mag zijn, maakt dat de effecten van de verstrekte PRB's pas op langere termijn zichtbaar kunnen worden.

Aan het einde van de oorspronkelijke experimenteerperiode, april 2001, hadden uiteindelijk slechts 26 cliënten (15%) het PRB traject afgerond.

Van deze 26 is ongeveer de helft succesvol te noemen: drie hebben een baan in loondienst gevonden, zeven zijn als zelfstandig ondernemer of freelancer aan de slag gegaan en één cliënt heeft een werkervaringsplaats. Twee zijn na afronding doorgegaan in een regulier toeleidingstraject. Tegenover deze 13 cliënten staan evenzoveel afronders die geen vervolg hebben gegeven aan hun PRB-traject (8 cliënten) of waarvan bij de budgethouder de huidige

status niet bekend is (5 cliënten). Het uitblijven van een vervolg heeft in diverse gevallen betrekking op een verstandelijk gehandicapte cliënt voor wie de intrede op de betaalde arbeidsmarkt alsnog te hoog gegrepen bleek.

In de verwachting dat over een half jaar meer PRB-cliënten hun traject hebben afgerond, zal ik een vervolgonderzoek laten uitvoeren dat meer zicht moet bieden op de resultaten van het experiment.

De evaluatie maakt wel zichtbaar dat de bereikte doelgroep duidelijk afwijkt van het reguliere reïntegratiebestand. In het reguliere toeleidingsproces zijn cliënten veelal laag geschoold, niet of gedeeltelijk arbeidsongeschikt en van het mannelijk geslacht. Het PRB-bestand wordt echter gekenmerkt door een relatief hoog opleidingsniveau, veel volledig arbeidsongeschikten en een oververtegenwoordiging van vrouwen.

De meeste case-managers in de regio's geven aan dat de meerwaarde van het PRB-instrument is gelegen in het feit dat men voor de specifieke categorie cliënten met de bestaande aanpak weinig kan betekenen. Enerzijds omdat het te verstrekken aanbod aan voorzieningen niet voldoet of niets toevoegt, anderzijds, omdat men het gezien de persoon van de cliënt beter vindt dat hij of zij de eigen weg kan gaan.

Ook wordt geconstateerd dat driekwart van de geïnterviewden aangeeft zijn weg goed te kunnen vinden op de markt van aanbieders.

Landelijke PRB-regeling

Mede gebruikmakend van de ervaringen opgedaan tijdens het experiment zal de landelijke PRB-regeling veel duidelijker ingekaderd worden dan de huidige regelluwe en zeer ruime experimentregeling. Er zal daarbij nadrukkelijk meer aandacht worden besteed aan aspecten van rechtmatigheid en vooral aan bevordering van een doelmatige besteding van de reïntegratiemiddelen.

In de landelijke PRB-regeling zullen alleen bestedingen worden toegestaan die gebruikelijk zijn in reïntegratietrajecten. De activiteiten moeten dus gericht zijn op het vergroten van de mogelijkheden van de cliënt tot het verrichten of verkrijgen van arbeid. Daarbij moet gedacht worden aan activiteiten die betrekking kunnen hebben op intake en diagnose, aanbodversterking, bemiddeling, plaatsing en nazorg na plaatsing. Het PRB kan door deze nadere omschrijving bijvoorbeeld niet langer worden aangewend als (onderdeel van het) startkapitaal voor een op te richten eigen onderneming. Uiteraard blijven de reguliere mogelijkheden die de Wet REA biedt onverkort van toepassing, zoals het starterskrediet en de voorzieningen die strekken tot het behoud of herstel van de arbeidsgeschiktheid of die de arbeidsgeschiktheid bevorderen (art. 30 en 31 Wet REA).

Aan de aanvraag van een PRB zullen ook hogere eisen worden gesteld dan in de experimentregeling het geval was. In de huidige experimentregeling is een trajectplan slechts een vereiste bij de aanvraag van het uitgebreidere Budget op Maat. Het ingediende plan behoefde in het kader van het experiment slechts marginaal getoetst te worden.

In de landelijke regeling zal een PRB-aanvraag altijd vergezeld moeten gaan van een trajectplan. Het trajectplan zal de toets van doelmatig en resultaatgericht reïntegratietraject moeten kunnen doorstaan. De budgetverantwoordelijke organisatie zal het trajectplan

daarom inhoudelijk beoordelen en bepalen of in het betreffende geval met de voorgestelde richting en duur van het traject ingestemd kan worden en of de te maken kosten daarvoor ook noodzakelijk zijn.

Het onderscheid tussen een Standaardbudget en een Budget op Maat zal in de nieuwe regeling komen te vervallen. In de praktijk is dit onderscheid namelijk niet zinvol gebleken. Uitgegaan wordt van een algemeen maximaal bedrag, waarvan de hoogte bij ministeriële regeling zal worden vastgesteld, met een maximum duur van het traject van een jaar. Hiervan kan alleen worden afgeweken indien kan worden aangetoond dat een duurer of langer durend traject noodzakelijk is. Het is dus niet de bedoeling dat het PRB wordt gebruikt voor langdurige trajecten of als langdurig scholingsinstrument wordt ingezet. Het gebruik van het PRB zal immers net als een door de reïntegratieverantwoordelijke ingekocht reïntegratietraject gericht moeten zijn op het binnen redelijke termijn hervatten in arbeid.

Tenslotte zal de cliënt in de landelijke regeling ook beter gevolgd en begeleid moeten gaan worden tijdens de uitvoering van het PRB. Het mag niet voorkomen dat wanneer eenmaal een PRB is toegekend er geen contact en zicht meer is op de voortgang en de activiteiten van de cliënt. Om dit te voorkomen zal naar huidige inzichten in de landelijke PRB-regeling een periodieke voortgangsrapportage worden verlangd. Daarbij wordt tevens geregeld dat niet een bedrag vooraf aan de cliënt ter beschikking wordt gesteld, maar wordt de betaling gekoppeld aan verrichte activiteiten.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

(J.F. Hoogervorst)